

NAVODILO

Državna volilna komisija (v nadaljevanju: DVK) je v zvezi z izvedbo zakonodajnih referendumov o Zakonu o spremembah Zakona o Vladi Republike Slovenije - ZVRS-J (v nadaljevanju: referendum o ZVRS-J), Zakonu o spremembah Zakona o dolgotrajni oskrbi - ZDOsk-A (v nadaljevanju: referendum o ZDOsk-A) in Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o Radioteleviziji Slovenija - ZRTVS-1B (v nadaljevanju: referendum o ZRTVS-1B)

sprejela:

Za zagotovitev zakonitosti izvedbe zakonodajnih referendumov o ZVRS-J, ZDOsk-A in ZRTVS-1B, ki bodo v nedeljo, 27. 11. 2022, ter enotne uporabe določb Zakona o referendumu in o ljudski iniciativi (Uradni list RS, št. 26/07 – UPB, 6/18 – odl. US in 52/20; v nadaljevanju ZRLI) in Zakona o volitvah v državni zbor (Uradni list RS, št. 109/06 – UPB, 54/07 – odl. US, 23/17 in 29/21; v nadaljevanju ZVDZ), DVK daje okrajnim volilnim komisijam (v nadaljevanju: OVK) in volilnim komisijam volilnih enot (v nadaljevanju: VKVE), volilnim odborom na diplomatskih predstavništvih in konzulatih Republike Slovenije v tujini (v nadaljevanju: VO na DKP) ter Službi Državne volilne komisije (v nadaljevanju: Služba DVK) naslednja strokovna **navodila, usmeritve in priporočila**:

I.

1. Državni zbor Republike Slovenije je dne 18. 10. 2022 sprejel:
 - 1.1. Odlok o razpisu zakonodajnega referenduma o ZVRS-J (Uradni list RS, št. 134/22),
 - 1.2. Odlok o razpisu zakonodajnega referenduma o ZDOsk-A (Uradni list RS, št. 134/22) in
 - 1.3. Odlok o razpisu zakonodajnega referenduma o ZRTVS-1B (Uradni list RS, št. 134/22).
2. Za dan glasovanja je določena nedelja, 27. 11. 2022. Roki za opravila, ki jih je treba opraviti za izvedbo glasovanja na zakonodajnih referendumih iz prejšnje točke tega navodila začnejo teči v torek, 25. 10. 2022.
3. Referendum ureja ZRLI. Na podlagi 43. člena ZRLI se glede glasovanja in ugotavljanja izida glasovanja na referendumu smiselno uporabljajo določbe ZVDZ. Po določbi 55. člena se glede, vprašanj postopka izvedbe referenduma, ki z ZRLI niso posebej urejena, in glede kazenskih določb smiselno uporabljajo določbe ZVDZ.
4. Referendum izvajajo volilni organi, imenovani po ZVDZ, in sicer DVK, VKVE in OVK. Glasovanje na voliščih in ugotavljanje izida glasovanja na voliščih vodijo volilni odbori.

II.

1. Priprava na izvedbo volilnih opravil

- 1.1. Komisije naj se čim prej sestanejo in seznanijo z Rokovnikom za izvedbo opravil, ki jih je treba opraviti za izvedbo glasovanja na zakonodajnih referendumih iz točke I/1 tega navodila, ki ga je dne 20. 10. 2022 na 45. redni seji sprejela DVK, ter pripravijo okvirni terminski program svojega dela.

- 1.2. Na podlagi 4. člena ZVDZ roki za volilna (referendumska) opravila tečejo ne glede na nedelje, državne praznike in druge dela proste dneve, zato naj bodo komisije na to še posebej pozorne.
- 1.3. Komisije naj si pri izvajanju volilnih opravil prizadevajo, da jih opravijo čim prej, ko je to mogoče (ko so izpolnjeni pogoji), in, če je le mogoče, ne zadnji dan roka za posamezno volilno opravilo.

2. Določitev volišč in njihovih območij

- 2.1. OVK na podlagi 39. člena ZVDZ in na podlagi 22. člena Zakona o evidenci volilne pravice (Uradni list RS, št. 98/13; v nadaljevanju ZEVP-2) čim prej, najpozneje pa do 1. 11. 2022, določi volišča in območja volišč. Pri določitvi volišč je treba dosledno upoštevati, da so vsa volišča dostopna invalidom. V istem roku sklep o določitvi volišč in njihovih območij OVK posreduje izpostavi geodetske uprave, v vednost pa tudi pristojni upravni enoti in DVK.
 - 2.1.1. V sklepu o določitvi volišč mora OVK pri zapisu naziva (imena) volišča in naslova volišča upoštevati zahtevo GURS, da ta zapis ne sme presegati 50 znakov, zato se priporoča zapis z največ 49 znaki. Pri zapisu lahko OVK uporabi tudi splošno uveljavljene kratice objektov, v katerih je volišče in kratice za zapis ulic, cest ipd. Podrobnejša pojasnila OVK izda direktor službe DVK.
- 2.2. V primeru, da je morala OVK zaradi spoštovanja določbe prvega odstavka 79.a člena ZVDZ ali zaradi drugih objektivnih okoliščin kakšno doseganje (tradicionalno) volišče združiti z novim oziroma ukiniti, mora o tem takoj obvestiti javnost oziroma volivce preko glasil lokalnih skupnosti in na drug krajevno običajen način (npr. obvestiti lokalno skupnost in krajevne oz. četrtne skupnosti ipd.). Obvestilo o novem sedežu volišča se objavi tudi na sedežu ukinjenega volišča.
- 2.3. OVK v primeru iz točke 2.2. takoj obvesti pristojno izpostavo GURS in DVK, katera volišča so bila ukinjena in koliko volivcev je bilo vpisanih v volilni imenik za posamezno (ukinjeno) volišče.
- 2.4. OVK mora na podlagi drugega odstavka 79.a člena ZVDZ določiti volišče brez krajevne pristojnosti, namenjeno za glasovanje volivcev, ki nimajo stalnega prebivališča na območju okraja (t. i. omnia).
- 2.5. OVK določijo posebna volišča za predčasno glasovanje na območju OVK.
 - 2.5.1. OVK lahko izjemoma določijo volišča za predčasno glasovanje tudi izven območja OVK oziroma več volišč za predčasno glasovanje na območju svojega okraja, če se na tak način omogoči predčasno glasovanje večjemu številu volivcev in zagotovi lažja dostopnost volišč za volivce ter boljša organizacija in izvedba predčasnega glasovanja (geografski in družbeni dejavniki, boljši javni prevoz, možnost parkiranja, poznavanje lokacije idr.).
 - 2.5.2. OVK morajo o sedežih in območjih volišč za predčasno glasovanje obvestiti javnost in občine na svojem območju na krajevno običajen način (npr. lokalni mediji, glasila občin in drugi ustrezni načini). OVK sklep o določitvi volišča ali volišč takoj pošlje DVK in ga javno objavi na sedežu OVK.
- 2.6. DVK priporoča, da se volišča iz točke 2.4. in 2.5. tega navodila ne spreminjajo in da jih OVK, če je le to mogoče, določi na enak način (na enakih naslovih), kot za izvedbo volitev predsednika republike 2022.
- 2.7. Za volišče se šteje objekt, v katerem se glasuje, dvorišče tega objekta in določen prostor okrog objekta. Za določen prostor okrog objekta se šteje območje v obsegu najmanj 50 m okrog objekta, v katerem je volišče. OVK lahko, glede na značilnosti lege objekta in možnost dostopov do tega objekta, določi drugačen obseg območja volišča.
- 2.8. Na območju volišča sta volilna propaganda in agitacija prepovedani.

3. Imenovanje volilnih odborov

- 3.1. Volilni odbor sestavljajo predsednik in parno število članov ter njihovi namestniki.
- 3.2. Volilni odbor lahko šteje skupaj največ 6 (šest) članov oz. njihovih namestnikov (predsednik in dva člana ter njihovi namestniki). Če je za območje volišča vpisanih več kot 2000 (dva tisoč) volivcev v volilni imenik, lahko OVK za takšno volišče imenuje skupaj 10 članov (predsednika in štiri člane ter njihove namestnike).
- 3.3. Na podlagi 41. člena ZVDZ lahko politične stranke posredujejo predloge za imenovanje predsednika in članov volilnih odborov ter njihovih namestnikov (v nadaljevanju: člani volilnih odborov). Predlogi političnih strank za imenovanje predsednika in članov volilnega odbora, ki se lahko pošljejo po pošti, e-pošti ali po faksu, so pravočasni, če jih OVK prejme do vključno 9. 11. 2022.
 - 3.3.1. Predloge za člane volilnih odborov lahko OVK posredujejo tudi lokalne skupnosti ter njihovi deli (krajevne, vaške, četrtne skupnosti).
- 3.4. Predlogu politične stranke morajo biti poleg osebnih podatkov predlaganega člana (ime in priimek, naslov stalnega prebivališča, EMŠO, davčna številka in transakcijski račun) priložena pisna soglasja predlaganih kandidat/kandidatov za predsednika in člane volilnega odbora ter njihovih namestnikov. OVK nemudoma pozove politično stranko, ki ni priložila soglasja kandidata, da dopolni predlog s soglasjem kandidata najpozneje v roku 3 dni od prejema obvestila za dopolnitev. Če politična stranka ne dopolni predloga, ga OVK ne upošteva.
- 3.5. Pri imenovanju volilnih odborov mora OVK dosledno upoštevati zakonske pogoje za imenovanje članov volilnih odborov (biti morajo volivci, vpisani v volilni imenik na območju okraja) in volilne odbore imenovati na način, da je zagotovljena politično pluralna sestava volilnih odborov.
- 3.6. Pri imenovanju volilnih odborov se upošteva izid volitev poslancev v državni zbor, ki so bile 24. 4. 2022, in sicer OVK pri imenovanju upošteva naslednje zaporedje (prednostni red):
 1. GIBANJE SVOBODA
 2. SLOVENSKA DEMOKRATSKA STRANKA – SDS
 3. NOVA SLOVENIJA - KRŠČANSKI DEMOKRATI - NSi
 4. SOCIALNI DEMOKRATI – SD
 5. LEVICA
- 3.7. Če je predlogov iz točke 3.6. premalo, se za manjkajoče člane upošteva predloge preostalih registriranih političnih strank v Republiki Sloveniji in predloge lokalnih skupnosti ter njihovih delov. V primeru večjega števila predlogov preostalih registriranih političnih strank in lokalnih skupnosti ter njihovih delov, se upoštevanje predlogov določi z žrebom.
- 3.8. Če OVK od istega predlagatelja dobi več predlogov za imenovanje članov volilnih odborov, se pri imenovanju upošteva vrstni red, ki ga je določil predlagatelj.
- 3.9. Če predlogov ni ali jih je premalo in OVK ne popolni volilnega odbora po predlogih iz zgornjih točk, se za člane volilnega odbora določijo uradniki, zaposleni v organih državne uprave ali upravi lokalne skupnosti.
- 3.10. Zaporedje, kot je določeno v točki 3.6., ne pomeni tudi vrstnega reda funkcij v volilnem odboru. Pri imenovanju volilnega odbora je potrebno dosledno spoštovati določeno zaporedje oziroma vrstni red predlagateljev in ni mogoče izločiti posameznega predlagatelja.
- 3.11. OVK ima diskrecijsko pravico, da sama določi predlaganim posameznim članom funkcijo v volilnem odboru, pri čemer lahko upošteva druge okoliščine, kot npr. predhodno članstvo v volilnem odboru, predhodno vodenje volilnega odbora ipd., ter na ta način zagotovi večjo učinkovitost dela volilnega odbora.
- 3.12. Če OVK dobi več predlogov kvalificiranih predlagateljev, kot je mest v volilnem odboru (7 ali več), ne sme izločiti predlagateljev, ki so v točki 3.6. navedeni pod zaporednimi številkami od 1 do 5.

- 3.13.** V primeru odpovedi članstva v posameznem volilnem odboru mora OVK imenovati novega člana istega predlagatelja, če takega predloga ni, pa upoštevati prednostni vrstni red neimenovanih predlogov članov volilnih odborov iz točk 3.6. do 3.9.
- 3.14.** S seznamami imenovanih članov volilnih odborov lahko razpolagajo vsi člani OVK.
- 3.15.** Odločbo o imenovanju volilnega odbora mora OVK predati predsedniku volilnega odbora (vsebovati mora ime, priimek, funkcijo člana volilnega odbora), ki jo mora razobesiti na volišču. Prav tako se predsedniku volilnega odbora preda identifikacijske kartice, ki vsebujejo ime, priimek in funkcijo člana volilnega odbora. Člane volilnega odbora je treba opozoriti, da morajo imeti identifikacijske kartice pripete ves čas, ko opravljajo delo na volišču.
- 3.16.** Za posredovanje seznama članov volilnih odborov lahko OVK uporabi dva načina:
- fotokopira vse odločbe o imenovanju volilnih odborov in jih objavi na oglasni deski oziroma omogoči vpogled v te odločbe,
 - računalniški (kadrovski) program omogoča, da OVK oblikuje t. i. »csv« datoteko, ki jo je možno obdelovati z Excelom, pri čemer opozarjamo na občutljive osebne podatke (EMŠO, DŠ, TRR ipd.).

4. Usposabljanje članov volilnih odborov

- 4.1.** OVK morajo pred dnevom glasovanja izvesti usposabljanje (instrukcije) za člane in članice volilnih odborov (v nadaljevanju: člani) in jih seznaniti z navodilom za delo volilnih odborov.
- 4.2.** Pri usposabljanju morata sodelovati najmanj dva člana okrajne volilne komisije, udeležiti pa se ga morajo predsedniki in namestniki predsednikov volilnih odborov.
- 4.3.** OVK morajo pri izvedbi usposabljanj člane volilnih odborov posebej poučiti o možnosti in načinu uporabe pripomočkov za glasovanje slepih in slabovidnih oseb (šablone za slepe, ki so na vseh voliščih) ter o prikrivanju osebnih podatkov drugih volivcev ob podpisu v volilni imenik.
- 4.4.** OVK morajo pri izvedbi usposabljanja članov volilnih odborov opozoriti na dosledno upoštevanje morebitnega posebnega Navodila za preprečevanje širjenja okužbe z virusom SARS-CoV-2 (COVID-19), ki ga je sprejela DVK v sodelovanju z Nacionalnim inštitutom za javno zdravje (NIJZ).
- 4.5.** OVK mora pri izvedbi usposabljanja in na dan glasovanja na referendumih posebej opozoriti, da mora predsednik volilnega odbora (ali njegov namestnik) po oddaji volilnega gradiva OVK in vpisu izidov glasovanja na volišču v informacijski sistem za podporo ugotavljanja izida volitev (isDVK), ki ga opravi OVK, preveriti izide glasovanja na svojem volišču, in sicer mora preveriti, če so objavljeni izidi glasovanja na posebni spletni strani DVK skladni z ugotovljenimi izidi glasovanja z zapisnikom o delu volilnega odbora.

5. Drugi (posebni) načini glasovanja

- 5.1.** Na referendumu lahko volivci glasujejo na načine, ki jih določa ZVDZ.
- 5.2.** Obvestila volivcev za druge načine glasovanja (za posebne oblike glasovanja) OVK in Služba DVK sprejemajo elektronsko preko portala eUprava in preko spletne aplikacije Evidenca volilne pravice (EVP). Obdelava obvestil volivcev, za katere je po zakonu pristojna OVK, se opravlja v skladu z navodili, ki jih za uporabo spletne aplikacije EVP izda Ministrstvo za notranje zadeve.
- 5.2.1.** Volivci lahko obvestijo OVK ali DVK, da želijo glasovati na drugačen način tudi po pošti ali preko elektronske pošte. To velja zlasti za volivce, ki želijo glasovati na domu. Pri tem DVK opozarja na določbo drugega odstavka 4. člena ZVDZ, da se vse vloge, ki so vezane na roke, vlagajo neposredno pri pristojnem organu (torej, da vsaka OVK lahko sprejema prijave za posebne oblike glasovanja samo za volivce s svojega območja) in da se upošteva rok prispetja.

- 5.3.** Glasovnice, ovojnice in drugo volilno gradivo bo OVK prejela od zunanjega izvajalca. O dostavi glasovnic in drugega volilnega gradiva bo zunanji izvajalec obvestil OVK. Glasovnice lahko prevzame tajnik/namestnik oziroma od njega pooblaščen oseb (če se izkaže s pooblastilom tajnika).
- 5.4.** Pri pripravi glasovnic za druge načine glasovanja (po pošti v Sloveniji, na predčasnem glasovanju ter za glasovanje na volišču izven okraja stalnega prebivališča, tj. na t. i. volišču omnia) mora OVK pripraviti glasovnice vnaprej. Glasovnice za te oblike glasovanja se morajo razlikovati od glasovnic, ki se uporabljajo na rednih voliščih, da ne bi prišlo do napačne uporabe (npr. do uporabe glasovnic iz predčasnega glasovanja na rednem volišču).
- 5.5.** Glasovnice za posebne oblike glasovanja se dodatno žigosajo z originalnim žigom OVK. Glasovnice OVK žigosa na naslednji način:
1. glasovnice za glasovanje po pošti v Sloveniji se žigosajo v desnem spodnjem kotu,
 2. glasovnice za predčasno glasovanje se žigosajo v levem spodnjem kotu,
 3. glasovnice za glasovanje na t. i. volišču omnia se žigosajo v levem zgornjem kotu
- 5.6.** Glasovnice za glasovanje na voliščih DKP imajo faksimile žiga DVK zgoraj na sredini. Glasovnice za glasovanje po pošti v tujini imajo faksimile žiga DVK v desnem zgornjem kotu.
- 5.7.** Pri žigosanju glasovnic mora biti OVK pozorna, da se odtisnjen žig ne dotika besedila navodila za glasovanje, ki je na glasovnici.
- 5.8. Glasovanje po pošti v Sloveniji**
- 5.8.1.** Po določbi 81. člena ZVDZ lahko po pošti glasujejo volivci, ki so v priporu, zavodu za prestajanje kazni, v bolnišnici ali v socialnovarstvenem zavodu za institucionalno varstvo, če to sporočijo OVK najpozneje deset dni pred dnevom glasovanja oziroma najpozneje 16. 11. 2022. Na enak način lahko glasujejo tudi invalidi, ki to sporočijo OVK v prej omenjenem roku in predložijo odločbo pristojnega organa o priznanju statusa invalida.
- 5.8.2.** Invalidi lahko glasujejo po pošti tudi stalno, če to sporočijo DVK in predložijo odločbo pristojnega organa o priznanju statusa invalida. To sporočilo velja do preklica.
- 5.9. Glasovanje po pošti – invalidi**
- 5.9.1.** Če želi volivec invalid glasovati po pošti, mora obvestilu obvezno predložiti odločbo pristojnega organa o priznanju statusa invalida. Odločbe o invalidnosti izdajajo:
1. Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje
 2. Zavod RS za zaposlovanje – odločbe o invalidnosti po zakonu, ki ureja zaposlitveno rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov, ter po zakonu, ki je urejal usposabljanje in zaposlovanje invalidov
 3. Zavod RS za šolstvo – odločbe o usmerjanju v program vzgoje in izobraževanja po zakonu, ki ureja usmerjanje otrok s posebnimi potrebami
 4. Centri za socialno delo – podatke o oblikah družbenega varstva po zakonu, ki ureja družbeno varstvo duševno in telesno prizadetih oseb, in odločbe o pridobitvi statusa otroka s posebnimi potrebami;
 5. Upravne enote – odločbe o vojnih invalidih po zakonu o vojnih invalidih.
- 5.9.2.** Na podlagi sklepa DVK, št. 041-5/2022-1, z dne 3. 2. 2022, volivci, ki so v izolaciji, lahko glasujejo po pošti v skladu z določbo drugega odstavka 81. člena ZVDZ, pod pogojem, da so v izolaciji najpozneje 10 dni pred dnevom glasovanja in da obvestilu (vlogi) okrajni volilni komisiji o tem priložijo ustrezno dokazilo (izvid o pozitivnem testu ali SMS obvestilo o pozitivnem testu).
- 5.9.3.** Če volivec, ki zahteva glasovanje po pošti, ne predloži odločbe o priznanju statusa invalida oziroma izvida o pozitivnem testu ali SMS obvestila o pozitivnem testu, ga mora OVK pozvati, da obvestilo dopolni z ustreznim dokazilom. Rok za dopolnitev je 3 dni (smiselna uporaba 56. člena ZVDZ – odprava formalnih pomanjkljivosti). Če volivec

obvestila ne dopolni, se obvestilo o glasovanju po pošti ne upošteva. OVK mora v pozivu k dopolnitvi volivca posebej opozoriti, da se, če v roku 3 dni ne bo predložil ustreznega dokazila, njegovo obvestilo o glasovanju po pošti ne bo upoštevalo, lahko pa bo glasoval na volišču, kjer je vpisan v volilni imenik. Če je vloga za glasovanje po pošti popolna, se volilno gradivo pripravi po enakem postopku, kot za glasovanje po pošti na območju Slovenije (volilna karta, glasovnica, ovojnica z naslovom OVK, ovojnica za glasovnico).

- 5.9.4.** V volilnem imeniku se pri imenu in priimku naredi oznaka IE (invalid enkratno) oziroma IZ (volivec v izolaciji).
- 5.9.5.** Invalidi lahko DVK posredujejo obvestilo tudi za stalno glasovanje po pošti. Volilno gradivo za stalno glasovanje po pošti se pripravi na enak način, kot za enkratno glasovanje po pošti. Seznam invalidov, ki so zahtevali stalno glasovanje po pošti, OVK izpiše iz EVP.
- 5.10. Glasovanje po pošti** – volivci, ki jim je nepredvideno odvzeta prostost oz. so sprejeti v bolnišnico, socialnovarstveni zavod ipd., ter volivci, ki so v izolaciji.
- 5.10.1.** Na podlagi drugega odstavka 81. člena ZVDZ volivci, ki jim je bila nepredvideno odvzeta prostost oziroma so nepredvideno sprejeti na zdravljenje v bolnišnico ali pa v institucionalno varstvo socialnovarstvenega zavoda ali so prejeli odločbo o invalidnosti po roku iz prejšnje točke, lahko glasujejo po pošti, če to sporočijo OVK, najpozneje pet dni pred dnevom glasovanja oz. najpozneje 21. 11. 2022 do 24. ure in o tem priložijo ustrezno dokazilo (npr. potrdilo ali odločbo).
- 5.10.2.** Na podlagi sklepa DVK, št. 041-5/2022-1, z dne 3. 2. 2022, lahko volivci, ki so v izolaciji, glasujejo po pošti v skladu z določbo tretjega odstavka 81. člena ZVDZ, pod pogojem, da so v izolaciji najpozneje 5 dni pred dnevom glasovanja in da obvestilo (vlogi) OVK o tem priložijo ustrezno dokazilo (izvid o pozitivnem testu ali SMS obvestilo o pozitivnem testu).
- 5.10.3.** Če volivec iz prejšnjih točk ne predloži ustreznega dokazila, ga mora OVK nemudoma pozvati k dopolnitvi obvestila o glasovanju po pošti. Če volivec obvestila ne dopolni (s fotokopijo odločbe/potrdila), se obvestilo o glasovanju po pošti ne upošteva. Če je vloga popolna, se volivcu takoj posreduje gradivo za glasovanje po pošti. Prav tako pa se v volilnem imeniku naredi ustrezna oznaka o drugačnem načinu glasovanja.
- 5.11. Glasovanje po pošti v Sloveniji** - izpis volilne karte in priprava volilnega gradiva za glasovanje po pošti (v nadaljevanju: volilno gradivo)
- 5.11.1.** Na podlagi 36. člena Zakona o evidenci volilne pravice (Uradni list RS, št. 98/13 ZVEP-2) so OVK pristojne za izdajanje volilnih kart. Izpis volilnih kart je omogočen iz spletne aplikacije EVP. Priporočamo, da OVK vodi dodatno evidenco o tem, kdaj je volilno gradivo oddala na pošto, vsa ostala evidenca (število volilnih kart, število volivcev, seznam volivcev ipd.) je OVK na razpolago iz spletne aplikacije EVP.
- 5.11.2.** Služba DVK obvesti pristojna ministrstva, da obvestijo zavode za prestajanje kazni, bolnišnice in socialnovarstvene zavode za institucionalno varstvo o možnem načinu uresničevanja volilne pravice po pošti v Sloveniji.
- 5.11.3.** V volilni imenik v rubriki »opombe« mora OVK pri volivcu, ki glasuje po pošti, narediti oznako »po pošti«. Pri tem opravilu velja posebna pozornost glede določbe tretjega odstavka 72. člena ZVDZ, ki določa, da volilni odbor ne dovoli glasovati osebi, pri kateri je v volilnem imeniku v rubriki »opombe« označba o drugem načinu glasovanja. Oznaka se lahko naredi na drugačen način, na primer tudi kot »PTT« ipd. Pomembno je, da je pri vseh, ki glasujejo po pošti, narejena oznaka, ki se razlikuje od oznake za predčasno glasovanje ali glasovanje na volišču omnia.
- 5.11.4.** OVK za glasovanje po pošti pripravi naslednje gradivo:
1. veliko ovojnico, na katero okrajna volilna komisija napiše naslov volivca, kamor se mu pošilja gradivo in se prepíše iz volilne karte,

2. srednjo ovojnico, na katero okrajna volilna komisija napiše svoj natančen naslov (na ovojnici je v prostoru za znamko napis »POŠTNINA PLAČANA PO POGODBI 25/0/S«) in v katero bo volivec vložil potrjeno volilno karto, ter manjšo kuverto z napisom »glasovnica – zalepiti«,
3. manjšo ovojnico z napisom »glasovnica – zalepiti«,
4. eno glasovnico,
5. navodilo volivcu o načinu ravnanja z volilnim gradivom,
6. volilno karto, ki jo OVK žigosa in podpiše uradna oseba (tajnik/naměstnik).

5.11.5. Volilno gradivo se pošilja s poštno storitvijo »Prednostno«. V ta namen bodo ovojnice, ki jih bodo OVK prejele od zunanjega izvajalca, za izvedbo imele natisnjen napis »Prednostno«. V primeru, da OVK razpolaga še z ovojnicami, ki tega napisa nimajo, prosimo, da OVK dopiše na ovojnico »prednostno« sama.

5.12. Glasovanje po pošti v tujini – volivci, ki so vpisani v EVP in ki nimajo stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji (t. i. izseljenci).

5.12.1. Volivci, ki nimajo stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji, lahko na referendumu glasujejo po pošti v tujini, če to sporočijo DVK najpozneje petnajst dni pred dnevom glasovanja oz. najpozneje 11. 11. 2022 do 24. ure.

5.12.2. Volivcem iz prejšnje točke tega navodila izda volilno karto in pripravi volilno gradivo za glasovanje (v nadaljevanju: volilno gradivo) po pošti v tujini Služba DVK.

5.12.3. Volilno gradivo se volivcu pošlje izključno na naslov v tujini, ki je vpisan v EVP oziroma v posebnem volilnem imeniku, ki ga sestavi Ministrstvo za notranje zadeve, ali na naslov, ki ga z obvestilom sporoči volivec.

5.13. Glasovanje po pošti v tujini – volivci, ki bodo na dan glasovanja začasno v tujini (t. i. zdomci).

5.13.1. Volivci, ki imajo stalno prebivališče v Republiki Sloveniji in bodo na dan glasovanja začasno v tujini, lahko na referendumu glasujejo po pošti v tujini, če to sporočijo DVK najpozneje petnajst dni pred dnevom glasovanja oz. najpozneje 11. 11. 2022 do 24. ure.

5.13.2. Volivcem iz prejšnje točke tega navodila izda volilno karto in pripravi volilno gradivo za glasovanje (v nadaljevanju: volilno gradivo) po pošti v tujini Služba DVK.

5.13.3. Na podlagi sprejetega sklepa DVK, št. 040-3/2021-6, z dne 11. 11. 2021, se volilno gradivo pošlje v mednarodni promet s poštno storitvijo »priporočeno pismo«. Vsaka pošiljka ima sledilno številko.

5.13.4. Volilno gradivo se volivcu pošlje na naslov v tujini, ki ga navede volivec v obvestilu za to obliko glasovanja.

5.13.5. Če volivec v trenutku obveščanja DVK ne ve, kje se bo začasno nahajal na dan glasovanja v tujini, lahko izjemoma, najpozneje v 15 dneh pred dnevom glasovanja, obvesti (zaprosi) Službo DVK, da bo volilno gradivo osebno prevzel na sedežu DVK ali sedežu OVK, kjer ima stalno prebivališče. V tem primeru mora volivec v vlogi navesti, kje (na DVK ali na OVK) in kdaj želi osebno prevzeti volilno gradivo. O osebni prevzemu se volivcu izda ustrezno potrdilo in se ga pri tem posebej opozori, da mora volilno gradivo oddati na pošto v tujini.

5.14. Glasovanje na diplomatsko konzularnih predstavništvih Republike Slovenije v tujini (v nadaljevanju DKP) – volivci, ki so vpisani v EVP in ki nimajo stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji (t. i. izseljenci).

5.14.1. Volivci, ki nimajo stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji (izseljenci), lahko glasujejo le na DKP na tistem območju, kjer so vpisani v posebni volilni imenik. O tem po določbi 82. člena ZVDZ ne potrebujejo posebej obveščati DVK.

5.15. Glasovanje na diplomatsko konzularnih predstavništvih Republike Slovenije v tujini (v nadaljevanju DKP) – volivci, ki bodo na dan glasovanja začasno v tujini (t. i. zdomci).

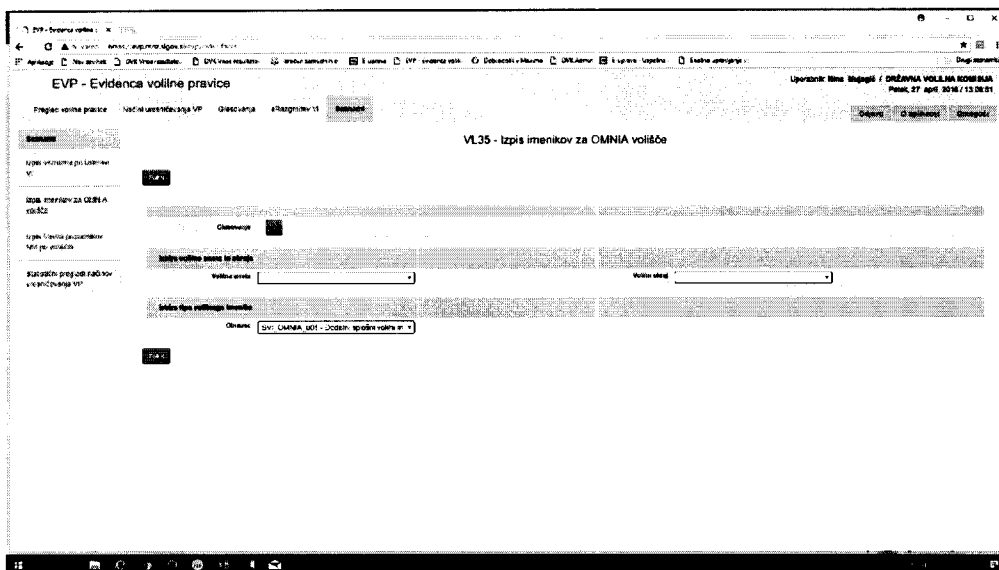
5.15.1. Volivci, ki imajo stalno prebivališče v Republiki Sloveniji in bodo na dan glasovanja začasno v tujini, lahko glasujejo na DKP, če o tem obvestijo DVK najpozneje petnajst dni pred dnevom glasovanja oz. najpozneje 11. 11. 2022 do 24. ure.

5.15.2. Ti volivci se na podlagi vnosa preko EVP uvrstijo na posebni volilni imenik na območju države, kjer želi volivec glasovati.

5.15.3. Ko volivec odda vlogo za glasovanje na DKP in je ta vloga odobrena, ne more več spremeniti načina glasovanja oz. ne more glasovati na svojem matičnem volišču v Sloveniji.

5.16. Glasovanje na t. i. volišču omnia

5.16.1. Za izvedbo glasovanja na t. i. volišču omnia mora OVK pripraviti seznam volivcev, ki bodo glasovali na tem volišču. Ta seznam se izpiše iz EVP:

5.16.2. OVK seznam iz prejšnje točke izpiše najprej v petek, 25. 11. 2022, pri čemer opozarjamo, da bo izseljence, ki bodo glasovali na t. i. volišču omnia, vpisala Služba DVK.

5.16.3. Če se na dan glasovanja na t. i. volišču omnia zglašuje volivec, ki ni vpisan v seznam za glasovanje na tem volišču, mora OVK takoj kontaktirati DVK, ki je bila pristojna za vpis volivca. Kontaktni podatki DVK so objavljeni na spletni strani DVK (<https://www.dvk-rs.si/kontakti/ovk-kontakti/>).

5.16.4. Iz spletne aplikacije EVP bo omogočen izpis za volivce, ki bodo glasovali na območju druge OVK (na podlagi tega seznama – OVK v volilnem imeniku pri posameznem volivcu naredi oznako, da glasuje na volišču omnia), kot tudi »seznam - volilni imenik« za glasovanje na volišču omnia.

5.16.5. Tudi pri tej obliki glasovanja se spremljajo statistični podatki (po spolu in starosti). Postopek je enak, kot na rednem volišču.

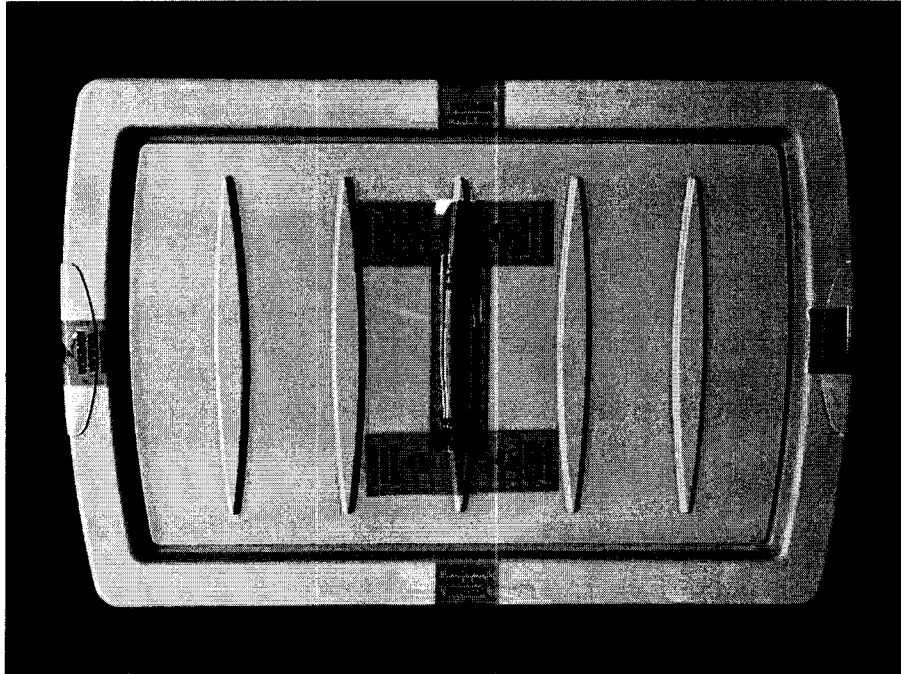
5.17. Glasovanje na domu

- 5.17.1.** Na podlagi 83. člena ZVDZ (glasovanje na domu) lahko volivci, ki se zaradi bolezni ne morejo osebno zglasiti na volišču, v katerem so vpisani v volilni imenik, glasujejo pred volilnim odborom na svojem domu, pod pogojem, da o tem obvestijo OVK najpozneje tri dni pred dnevom glasovanja oz. najpozneje 23. 11. 2022 do 24. ure in da obvestilu (vlogi) priložijo ustrezno dokazilo - ustrezno zdravniško potrdilo (Sklep DVK, št. 041-5/2022-2, z dne 3. 2. 2022). Za zdravniško potrdilo šteje vsaka pisna potrditev zdravnika (tudi npr. elektronska pošta), iz katere izhaja, da se volivec zaradi bolezni ne more osebno zglasiti na volišču. Potrdilo o bolezni lahko izda katerikoli zdravnik, ki izpolnjuje pogoje za opravljanje zdravniške službe (ne le osebni zdravnik).
- 5.17.2.** Na domu lahko glasujejo tudi volivci, ki bodo v izolaciji, pod pogojem, da o tem obvestijo OVK najpozneje tri dni pred dnevom glasovanja oz. najpozneje 23. 11. 2022 do 24. ure in da obvestilu (vlogi) OVK o tem priložijo ustrezno dokazilo (izvid o pozitivnem testu ali SMS obvestilo o pozitivnem testu).

5.18. Predčasno glasovanje

- 5.18.1.** Predčasno glasovanje poteka v torek, 22. 11., sredo, 23. 11., in četrtek, 24. 11. 2022, med 7. in 19. uro na sedežih volišč za predčasno glasovanje. Volišča za predčasno glasovanje bodo objavljena na spletni strani DVK (www.dvk-rs.si).
- 5.18.2.** Glasovanje na volišču za predčasno glasovanje poteka na enak način, kot glasovanje na rednem volišču (identifikacija volivca, podpis v volilni imenik, izročitev glasovnice, spremljanje statistike udeležbe).
- 5.18.3.** OVK mora volilnemu odboru, ki vodi glasovanje na volišču za predčasno glasovanje, izročiti zadostno število glasovnic, ki morajo biti žigosane na način, določen v točki 5.5. tega navodila.
- 5.18.4.** OVK mora posebej opozoriti volilni odbor, da se mora volivec najprej identificirati in da mora volilni odbor preveriti njegovo identiteto, nato pa se volivec podpiše v volilni imenik. Šele po podpisu volivca v volilni imenik se mu izroči glasovnico. Pričakujemo, da bo večina volivcev s seboj imela »obvestilo volivcu«, iz katerega je razvidno, na katerem volišču volivec glasuje. Volilni odbor je treba tudi opozoriti, da volivci za glasovanje sicer potrebujejo zgolj osebni dokument (»obvestilo volivcu« ni obvezno).
- 5.18.5.** Prav tako mora OVK volilne odbore, ki vodijo predčasno glasovanje, opozoriti, da dosledno upoštevajo navodila za delo volilnih odborov in pri podpisu volivca v volilni imenik zakrijejo osebne podatke drugih volivcev ter vpisujejo tudi statistične podatke o udeležbi (po spolu in starosti).
- 5.18.6.** V volilni imenik se v rubriki »opombe« pri imenu in priimku volivca, ki je predčasno glasoval, naredi odtis žiga »PREDČASNO«.
- 5.18.7.** Na podlagi 69. člena ZVDZ je DVK odločila, da se glasovalne skrinjice, ki se uporabijo za predčasno glasovanje, za vsak dan glasovanja pečatijo (z uporabo varnostne nalepke). To pomeni, da se za vsak dan predčasnega glasovanja uporabi nova (druga) glasovalna skrinjica in da bodo OVK za izvedbo predčasnega glasovanja potrebovale tri (3) glasovalne skrinjice.
- 5.18.8.** Volilni odbor vsak dan po zaključku predčasnega glasovanja na glasovalni skrinjici prelepi odprtino za glasovnico in vse štiri robove glasovalne skrinjice. Odprtina za glasovnico se prelepi s posebnimi nalepkami, pri čemer se ena nalepka zalepi preko odprtine za glasovnico, ta pa se z vsake strani prelepi še z dvema. O zaščiti glasovalnih skrinjic se vodi zapisnik.

Slika 1: Prikaz, kako se pravilno zalepi glasovalno skrinjico

- 5.18.9.** Glasovalne skrinjice z glasovnicami se hranijo v posebnem varovanem prostoru (video nadzor, fizični nadzor ipd.). Dostop v te prostore imajo samo člani OVK oziroma tajnik ali njegov namestnik. O hrambi ključa prostora, v katerem so shranjene glasovalne skrinjice z glasovnicami, se vodi zapisnik oziroma dnevnik, iz katerega mora biti razvidno, kdo in kdaj je v prostore vstopal (prevzel ključ).
- 5.18.10.** OVK mora vnašati podatke o udeležbi na predčasnem glasovanju. Udeležba na predčasnem glasovanju se v posebno računalniško aplikacijo DVK vnaša z enodnevnim zamikom, in sicer:
1. v sredo, 23. 11. 2022, do 9. ure OVK vnese podatke o udeležbi na predčasnem glasovanju v torek, 22. 11. 2022,
 2. v četrtek, 24. 11. 2022, do 9. ure - za udeležbo v sredo, 23. 11. 2022, in
 3. v petek, 25. 11. 2022, do 9. ure - za udeležbo v četrtek, 24. 11. 2022.
- 5.18.11.** Podatki o udeležbi na predčasnem glasovanju so javni in jih lahko volilni odbor ali OVK posreduje medijem.

6. Ravnanje z glasovnicami in glasovalnimi skrinjicami

- 6.1.** OVK bo od zunanjega izvajalca prejela tri različne glasovnice oziroma za vsak referendum svojo glasovnico. Glasovnice se bodo razlikovale po barvi na način, kot ga je DVK določila na 45. seji dne 20. 10. 2022 s sklepom št. 042-1/2022-3.
- 6.2.** OVK bo od zunanjega izvajalca prejela zadostno število glasovnic za glasovanje na rednih voliščih in voliščih za predčasno glasovanje ter za posebne oblike glasovanja (pošta, omnia volišče).
- 6.3.** Za izvedbo glasovanja na rednih voliščih OVK, na podlagi tretjega odstavka 64. člena in prvega odstavka 66. člena ZVDZ, za vsako volišče pripravi in preda volilnemu odboru toliko glasovnic, kot je število volivcev, vpisanih v volilni imenik.
- 6.4.** Za druga volišča morajo OVK pripraviti primerno (zadostno) število glasovnic ter dosledno upoštevati sledljivost števila glasovnic po potrdilu(ih) in zapisniku o številu prejetih, uporabljenih in neuporabljenih glasovnic.

- 6.5. Za glasovanje OVK uporabi eno glasovalno skrinjico, v katero volivci oddajajo glasovnice za vse tri referendume.

7. Glasovanje na volišču

- 7.1. Glasovanje in delo na voliščih poteka po pravilih, ki jih določa navodilo za delo volilnih odborov, ki ga sprejme DVK.
- 7.2. OVK naj na dan glasovanja obišče čim več volišč na območju okraja in preveri delo volilnih odborov, ki mora potekati v skladu z zakonom in navodili DVK. OVK je pri tem pozorna tudi na upoštevanje morebitnega Navodila za preprečevanje širjenja okužbe z virusom SARS-CoV2 (COVID-19).

8. Ugotavljanje izida glasovanja na referendumu/referendumih na volišču

8.1. Volilni odbor ugotovi:

- 1.1. število volivcev, vpisanih v splošni volilni imenik,
- 1.2. število volivcev, ki so glasovali s potrdilom upravne enote, ker pomotoma niso bili vpisani v splošni volilni imenik,
- 1.3. skupno število volivcev, ki so imeli pravico glasovati na območju volišča.

- 2.1. število volivcev, ki so glasovali po splošnem volilnem imeniku,
- 2.2. število volivcev, ki so glasovali s potrdilom upravne enote, ker pomotoma niso bili vpisani v splošni volilni imenik,
- 2.3. skupno število volivcev, ki so glasovali na volišču;

3.1. Število oddanih glasovnic;

4.1. Število neveljavnih glasovnic.

4.2. Neveljavna glasovnica je:

- ki je oddana prazna,
- če je volivec obkrožil tako besedo »ZA« kot besedo »PROTI« in
- v drugih primerih, če iz glasovnice ni mogoče ugotoviti volje volivca (glasovalca).

5.1. Skupno število veljavnih glasovnic.

6.1. Število glasov »ZA in število glasov »PROTI«.

- 8.2. Če je na posameznem volišču oddanih deset (10) ali manj glasovnic za glasovanje na posameznem referendumu, volilni odbor ne sme ugotavljati izida glasovanja na volišču, temveč glasovnice preda OVK, ki ugotovi izid glasovanja na tem volišču. To pravilo velja tudi za glasovanje na volišču, določenem za glasovanje volivcev izven okraja stalnega prebivališča (volišče omnia).
- 8.3. Volilni odbor v zapisnik o delu volilnega odbora vpiše statistične podatke o volilni udeležbi po spolu in starostnih skupinah.
- 8.4. OVK mora podatke o volilni udeležbi po spolu in starostnih skupinah vpisati v posebno aplikacijo najpozneje do 5. 12. 2022.

9. Ugotavljanje delnega izida glasovanja na referendumu/referendumih

9.1. Ugotavljanje izida glasovanja na dan glasovanja (v nedeljo, 27. 11. 2022)

- 9.1.1.** Volilni odbor najprej razvrsti glasovnice po posameznih referendumih. Volilni odbor nato začne ugotavljati izida glasovanja po naslednjem vrstnem redu:
1. Referendum o ZVRS-J,
 2. Referendum o ZDOsk-A,
 3. Referendum o ZRTVS-1B.
- 9.1.2.** OVK mora najprej opraviti vnos izidov glasovanja po voliščih v informacijski sistem isDVK za:
1. Referendum o ZVRS-J,
 2. Referendum o ZDOsk-A,
 3. Referendum o ZRTVS-1B.
- 9.1.3.** Izid glasovanja na predčasnem glasovanju ugotavlja volilni odbor v nedeljo, 27. 11. 2022, po 19. uri. OVK izid glasovanja na predčasnem glasovanju vpiše v informacijski sistem isDVK takoj, ko volilni odbor ugotovi izid glasovanja na tem volišču. OVK naj bo posebej pozorna, da pri vpisu oziroma vnosu vpiše tudi število volivcev, vpisanih v volilni imenik.
- 9.1.4.** Volilni odbor začne z ugotavljanjem izida glasovanja na referendumih takoj po 19. uri oziroma po zaprtju volišč. Če bi na katerem izmed manjših volišč volilni odbor končal delo pred 19. uro, ker so glasovali vsi volivci, vpisani v splošni volilni imenik, lahko začne z ugotavljanjem izida glasovanja takoj, vendar pa se izid glasovanja javno razglasi (izobesi) šele po 19. uri.
- 9.1.5.** OVK ob prevzemu volilnega gradiva od volilnega odbora, obvezno pred vpisom izidov glasovanja na voliščih v računalniški program isDVK, pregleda vse neveljavne glasovnice in preveri ustreznost odločitve volilnega odbora. Predsednik ali namestnik predsednika volilnega odbora, ki predaja gradivo volilnega odbora, mora počakati, da OVK opravi pregled volilnega gradiva odbora in neveljavnih glasovnic ter ob morebitni odpravi nepravilnosti podpisati popravljen zapisnik o delu volilnega odbora.
- 9.1.6.** Pri vnosu izidov glasovanja po voliščih v računalniški program isDVK na območju okraja morajo biti navzoči predsednik okrajne volilne komisije (OVK) ali njegov namestnik ter najmanj dva člana ali namestnika člana OVK, in sicer en član ali namestnik člana, ki je bil v OVK imenovan na predlog politične stranke, ki je v državnem zboru v koaliciji, in en član ali namestnik člana, ki je bil v OVK imenovan na predlog politične stranke v opoziciji. O vnosu izidov glasovanja po voliščih se sestavi zapisnik, ki ga podpišejo vsi, ki so sodelovali pri vnosu.
- 9.1.7.** Član OVK in zaupnik kandidata lahko, če to želi, po vnosu izidov glasovanja po voliščih dobi računalniški izpis izidov glasovanja po voliščih za območje okraja in izid glasovanja na območju okraja.
- 9.1.8.** Prav tako lahko član OVK in zaupnik kandidata po vnosu izidov glasovanja na volišču fotografira izid ali zahteva fotokopijo izida iz vseh zapisnikov o delu volilnih odborov na območju OVK in/ali naslednji dan po vnosu izidov glasovanja lahko zahteva vpogled v vsak zapisnik o delu volilnega odbora na območju OVK.
- 9.1.9.** OVK pred zaključkom dela na dan glasovanja preveri objavljene izide glasovanja po voliščih na spletni strani DVK in v informacijskem sistemu isDVK z izidi glasovanja po zapisnikih o delu volilnega odbora.
- 9.1.10.** Predsednik volilnega odbora mora po oddaji volilnega gradiva OVK in vpisu izidov glasovanja na volišču v informacijski sistem isDVK za podporo ugotavljanja izida glasovanja, ki ga opravi OVK, preveriti izide glasovanja na svojem volišču, in sicer mora preveriti, če so objavljeni izidi volitev na spletni strani DVK skladni z ugotovljenimi izidi volitev v zapisniku o delu volilnega odbora. Če predsednik volilnega odbora ugotovi neskladnost, mora o tem nemudoma obvestiti OVK.